

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кенгеш

Къара ниетлерин алгъадан билип, аманлыкъчылананы жолларын кесерге

Тюнене КъМР-ни Правительствоюну юйюнде **Юрий Коков** право низамны сакълаучу эмда суд органланы башчылары бла кенгеш бардыргъанды. Анда халкъны къоркъуусузлугъун жалчытууну эмда экстремизм бла терроризм бла байламлы ишлени жолларын кесуию амаллары сюзюлгендиле.

КъМР-ни Башчысы НАК-ны Терроризмге къажу миллет комитетни председатели, Россейни ФСБ-сыны директору **Александр Бортниковну** башчылыгы бла Пятигорскда бардырылган жыйылыуунда къаллай вопросла сюзюлгенлерини, не онуюла этилгенлерини юсюнден билдиргенди. Анда баш борчладан бирлерине была

саналгъандыла: Шимал-Кавказ регионда терроризмге къажу кюреши андан ары бардырыргъа, регионлада Терроризмге къажу комиссияланы бла жерлерде власть органланы профилактика ишлерин кючлендирирге, бандит къауумлагъа себеплик этиуюн онгларын селейтирге, аланы ахча бла жалчытуугъа тыйгъычла салыргъа.

Юрий Коков право низамны сакълаучу органла муниципал къуралыула бла бирге къаршы ишлерге, артыкъда жаш тёлуюн террорчулыкъ ишледен кери этиуде байламлыкъланы кючлендирирге керек болгъанларын эсгертгенди. Чегем районда сауутланган аманлыкъчылананы турган жерлерин тохташдырыу эмда ала-

ны жокъ этиу жаны бла тюненеги спецоперацияны юсюнден айта, ол былай белгилегенди: «Теркда, тынгылы да мадарла этилгендиле. Къысха заманны ичинде бандитле кзурутулгъандыла. Алай быйыл 9 октябрьде Прохладныйдеча аманлыкъла этилирлерин алгъадан билип, аланы болдурмауну магъанасы да бек уллуду.

Белгилисича, анда эки полициячы – тамата лейтенантла **Альберт Керимов** бла **Владимир Мишков** къуллукъ борчларын толтура турганлай ёлтюрюлгендиле. Бандподпольеге жангыдан къуралыргъа эмда баш кётюрюрге онг бермеге керекби».

Оператив мадарланы, сакълыкъны кючлендирирге, право низамны сакълаучуланы профес-

сионал хазырлыкъларын ёсдюре барыууга энци эс бурулгъанды. «Халкъла аралы терроризмни арт заманда этген ишлери бизден адамларыбызны ышангылы къорууларча битеу болгъан онглары толусунай хайырланууну излейдиле», - дегенди Коков.

КъМР-ни Башчысы жыйылгъанланы РФ-ни

Миллет гвардиясыны федерал службасыны КъМР-де Управлениясыны начальниги полицияны полковниги **Макытланы Мусса** бла шагъырей этгенди.

Кенгешде КъМР-ни Баш сюдюню председатели **Юрий Маиров**, Россейни ФСБ-сыны КъМР-де Управлениясыны таматасы **Олег**

Усов, РФ-ни Следствие комитетини КъМР-де Следствие управлениясыны башчысы **Валерий Устов**, КъМР-ни прокуроруну орунбасары **Жеккеланы Аллахберди** сёлешгендиле.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоюну пресс-службасы.

Правительство

Къысхартыулананы сылтауу - бюджет ахчаны аяулу къоратыргъа керекклилик

КъМР-ни Правительствоюну кезиуюн жыйылыуунда жеринден теппирилмеген объектлени къырал кадастр багъаларын тохташдырыу, «урунууну ветераны» деген сыйлы атны беруу, хакъсыз юридический болушлукъну толтуруу жаны бла бегимлени проектлери сюзюлюп, къабыл кёрюлгендиле. Битеу да бирге ондан аслам праволо акт тинтилгенди.

Кенгешни премьер-министр **Мусукъланы Алий** бардыргъанды. Анга КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасы **Мухамед Кодзоков**, Парламентни спикерини орунбасары **Жанатайланы Салим**, федерал инспектор **Владимир Канунников** эм башхала къатышхандыла.

Жыйылыуда экономика, социальный политика, саулыкъ сакълау, аламлы информация органланы ишлерин

къурау жаны бла документлени уллу къауумуна къаралгъанды. Биринчиден, финансла министр **Заур Лихов** Правительствоюну бир бир праволо актлары кючлерин тас этгенлерин билдиргенди. Ала ведомствону ишин къурау бла байламлыдыла.

КъМР-де жеринден теппирилмеген объектлени къырал кадастр багъаларын тохташдырыууга Экономиканы айнытуу министерство

жууаппы болгъаны белгиленгенди. Ведомствону башчысыны орунбасары **Темиркан Баждугов** билдиргенди, бу жумушла 2020 жылда 1 январьдан башлап, «Къырал кадастр багъаланы юсюнден» законнга тийишлиликде толтурулукъдула. «Аны эсеплери бла байламлы даулашланы да бизни министерство тинтирикди», - дегенди ол.

Ахыры 2-чи бетдеди.

КЪУЛЛУКЪГА САЛЫУ

УЛБАШЛАНЫ МУХАРБИЙ - РФ-ни Федерал Жыйылыууну Федерация Советини Бюджет эмда финансы рынокла жаны бла комитетини председателини орунбасары

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентинден сенатор **Улбашланы Мухарбий** РФ-ни Федерал Жыйылыууну Федерация Советини Бюджет эмда финансы рынокла жаны бла комитетини председателини орунбасарына айырылгъанды. Комитетни борчу федерал бюджетни, пенсия, медицина эмда башха социал фондланы бюджетлерин сюзюуде, финансы контрольну жалчытууду, налогланы бла сборланы ишлери бла кюрешууду.

Къысхартыулары сылтауу - бюджет ахчаны аяулу къоратырғыа кереклилик

Ахыры. Аллы 2-чи бетдеди.

Къырал къуллуклада эм къырал службада ишлегенлени пенсияла бла жалчытыу жаны бла низам да тюрленгенди. Урунуу, иш бла жалчытыу эм социальный къоруулау министр **Тюбейланы Альберт** билдиргенича, закон федерал излемле бла келишдирилгенди. Алгын къырал къуллуклада эм къырал службада 15 жылны ишлегенлеге высуга ючюн пенсия берилгенди. Алай жангы жорукълағыа кере уа, он жылны ичинде хар жылдан да стажыа 6 ай къошулукъду. «Алай бла высуга ючюн пенсия алыр ючюн, къырал къуллуклада ишчи стаж 20 жыл болурғыа тийишлиди. Закон ючюне 2017 жылда 1 январьда киреди», - дегенди ол.

КЪМР-де хакъсыз къырал юридический болушлукъ беруу жаны бла праволу акла да сюзюл-

гендиле. Тюбейланы Альберт ангылатханыча, федерал эм республикалы праволу аклағыа кере, КЪМР-де гражданы бир-бир къауумларына хакъсыз юридический болушлукъ этиледди. Бу жумушну квалификациялары болгъан ёкюлле толтурдыла. «Законлағыа кере, «Къырал юридический бюро» деген казна учреждение къуралырғыа керек эди. Тарыгыулары болгъанла бла ангылатуу иш бардырыр ючюн а, бу орган КЪМР-ни Адвокат палатасы бла келишим этерге эркинди. Болсада учреждение къуралмагъанды эмда статьяны ючюне 2017 жылда 1 январьга дерти тохтатылганды. Бу кезиуде уа Адвокат палата бла келишим этуу жаны бла полномочияла Урунуу, иш бла жалчытыу эм социальный къоруулау министрствогоа берилдиле», - дегенди ол.

Быйыл социальный къоруулау жаны бла бир-бир республикалы законла сюзюлюп, алағыа тюзетиуле кийирилген эдиле. Алада сёз къырал социальный болушлукъну адрес халда адамны къолайлыгына кере беруиуну юсонден бара эди. Алағыа тийишлиликде, «урунуу ветераны» деген сыйлы атны беруиуну низамы да тюрленеди. Тюбейланы Альберт билдиргенича, ол СССР-ни эм РФ-ни орденлери, майдаллары, сыйлы атлары бла сауғанангъанлағыа, ведомстволу белгилери болгъанлағыа, бир отрасльда бек аздан 15 жыл ишлегенлеге эмда урунуу стажлары эр кишилеге - 25 жыл, тиширйулағыа 20 жыл болгъанлағыа бериледи. «Тюрлениуле 2016 жылда 30 июньга дерти бу сыйлы атха тийишли кероленлеге чырмау боллукъ тийюлдюле», - деп къошханды ол.

Республикада «КЪМР-Медиа» деген къырал казна учреждение къуралгъанды. «Кабардино-Балкарская правда», «Адыгэ-псалъэ», «Заман», «Советская молодежь» газетле, «Литературная Кабардино-Балкария», «Ош-хамахо», «Минги-Тау» журналла, «Къабарты-Малкъар» телеканал, «КЪМР-инфо» информация агентстволу эм «Эльбрус» басма юк, «Къырал казна учреждение» деген атларын тас этип, энди барысы да бирге аны бойсунууна берилдиле. КЪМР-ни Басма эм асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини башчысы **Людмила Казанчева** билдиргенича, ол бюджет ахчаны аяулу къоратыр, казна учреждение-ланы санын азайтыр мурат бла этилгенди. «Тюрлениуле газетле бла журналланы ишлерине чырмау тийюлдюле. Техника персонал эм бухгалтерияла би-

риктириледи, алай чыгармачылыкъ бла кероленле уа алгынча ишлеркидиле», - дегенди ол.

Кенгшеде табийгыат газны олукъну орунуна хайырланууну кенгертиу эмда КЪМР-ни Башчысында Ситуациялы ара къурау жаны бла ведомстволу аралы комиссияла да къуралгъандыла, жарашдырычу судьяланы аппаратыны къауууу да белгиленгенди. Кенгшеде 2016 жылда эмда 2017-2018 план кезиуде КЪМР-де Борчу халда медицина страхованы жер-жерли фондуну бюджетине тюзетиуле сюзюлгендиле.

Башка бегимлени проектлерине да къаралып, ала къабыл керюлгендиле. Ахырында министрле КЪМР-де производствону къалгъан-къулгъанларын жарашдырыу юсонден информацияла тынгылагъандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ПАРЛАМЕНТ

Санатор-курорт зонаны терк айнытырғыа не зат чырмайды

Къабарты-Малкъарны Парламентинде «КЪМР-ни рекреация комплексини санаторно-курорт учреждениялары: саулукъ саклау эм солуу» деген темага «тёгерек стол» болгъанды. Аны законла чыгарычу органы спикерини орунбасары Жанатайланы Салим бардыргъанды. Жыйылыуа депутатла, жууаплы ведомстволаны келечилери, санаторийлени башчылары да чакъырылган эдиле.

Тюбешуиуну ача, Салим Алиевич республикада курортланы аягы юсуне этуу артыкъда магъаналы болгъанын чертгенди. «Бу сферада кемчиликлени, аны игилендируиуну онларын сиз ичинден билесиз. Аны ючюн бюгюн ачыкъ ушакъ бардырып, санаторийлерибизни жангыртууу, аланы фйдалылыкларын ёсдюруиуну жолларын табарбыз деп

кёпдю. Аслам фйданы Элбрусну тийресинде махкемеле келтиргенлери барбызгыа да белгиледи. Санаторийледе уа болум артыкъ доун тийюлдю», - дегенди ол.

Владимир Юрьевич республиканы табийгыат байлыгы, хауасы, гара сууларыны кёллюгю рекреацияны тюрлюлерин айнытырғыа онг бергенлерин чертгенди, ол санда

ды докладчы.

Жарсыуғыа, саулукъ сакълауда реформала отрасльга себеплик этмей къоймагъандыла. Лыготалы медицина жокъ этилип, ол коммерциялы болгъаныны хатасындан курортла къыйын болумга тюшгендиле. Министерство бардыргъан тинтиуледен ачыкъланганыча уа, озгъан ёмюрно 30-40 жылларында ишленген мекамла осал халга жетгендиле, аланы шёндюгю излемлеге келишдирирге, саулукъга багыу жангы оборудование бла жалчытырғыа керекди.

Алай бу жумушланы толтурурғыа, учреждениялада жумушланы

Бу сферада болумну талландырып, инфраструктуруны айнытыр мурат бла 2020 жылга дерти КЪМР-де турист-рекреация зонаны игилендируу жаны бла къырал программа жарашдырылгъанды. Аны чеклеринде учрежденияланы суу бла жалчытыуу талландырыу, саулукъга багыу базаны кенгертиу, гара суулары чыгъарыу эм хайырлануу, медицина балчыкыны жарашдырыу дегенча кёп магъаналы жумушла белгиленилдиле. «Программада республикада болгъан саулукъ сакълау ресурслардан косметологияда эм медицинада хайырланган дарманла, мазыла, кремле хазырлау жаны бла жумушла да бардыла», - деп къошханды ол.

Жыйылыуда «Нальчик» курорт» акционер обществу башчысы **Арсен Шумахов** да сёлешгенди. Ол отрасль арт жыллада дотациялы болгъанын чертгенди. Санаторийледе Луганск эм Донецк областьладан эмда Сириядан къачхынчыла жашагъанлары уа аланы болумларын игилендирирге чырмагъандыла. «Ала учреждениялада жашагъанлары ючюн хакъны бизге былтыр октябрь айдан бери телемгендиле. Аны хатасындан а коммунал жумушлағыа ахчаны заманында бералмагъанбыз. Андан сора да, солурғыа келгенле къачхынчыла ючюн бизни учреждениялада тохтамайдыла», - деп къошханды ол.

Докладчы жетишимлени юслеринде да айтханды. Сёз ючюн, суу быргылыны жангыртып, санаторийлени жылы суу бла жалчытырғыа онг болгъаны. Газ оборудование алышындырылгъаны уа телуени аяргъа онг бергенди. Сёзюне ахырында Арсен Шумахов санаторийледе отуулары шёндюгю излемлеге кере жангыртып, сервисни игилендирип, къонакъланы санын кёбейтирге борч салыннганын билдиргенди, ол санда тыш къыралдан да. Дагында санаторийлерибизге келгенлени кёбейтир мурат бла Интернетде, социальный сетледе реклама жумушла да толтуруладыла.

Докладчылағыа депутатланы, санаторийлени башчыларыны соруулары кёп болгъандыла. Жыйылыуда айтылгъанны эсге алып, жууаплы органлағыа тийишли предложениела къабыл керюлгендиле.

Арсен Владимирович медицина оборудование, мекамла да эски болгъанларыны проблемасын да кётюргенди. Ол юлгоге «Нартан» эм «Нарзан» санаторийлени келтиргенди. Ала кёп жылланы жабылып, ишлемей турадыла. Былтыр а курорт поликлиника юридический статусун

ышанама», - дегенди ол.

Жыйылыуда баш докладчы курортла эм туризм жаны бла министрни орунбасары **Владимир Афаунов** этгенди. Ол туризм эм рекреация сфера къыралны кёп регионларыны экономикаларын айнытыуу баш амалы болгъанын чертгенди. «Бу отрасль арт жыллада ёсюиуну кёрюзтгенди. Сёз ючюн, Къабарты-Малкъарда жылны аллындан бери 308 минг адам солугъанды. Ола былтырын бу кезиуну бла тенгледиргенде, 35 процентте

саулукъга багыу, спорт, турист, экскурсия, альпинизм жаны бла комплекслени да. «Республикада курорт зона 80 жыл мындан алгъа къуралгъанды. «Нальчик» кёп профильли федерал даражалы курортча жер башка бир регионда да жокъду. Ол бальнеология энчиликлери бла битте дунияга да белгиледи. Мында адамны санларына, аш орунуна, къынат тамыр системага, жюректин аурууларына багыарғыа эм профилактика мадарла толтурурғыа онг барды», - деп къошханды ол.

Докладчы билдиргенича, бюгюнлюкде республикада 22 санаторно-курорт учреждение барды, алағыа барысына да 5 минг адам сыйынырғыа боллукъду. Жылны аллындан бери уа алада келерини саулуларына 40 минг адам бакъдырғыанды. 4 учреждение кёп жылланы ичинде ишлемей, жабылып турады.

рирге финанс къытылыкъ къоймайды. Андан сора да, сакъатла мекамланы ичлерине кирирча амалла къуралмагъанлары да ише чырмайды.

Докладчы билдиргенича, бюгюнлюкде республикада 22 санаторно-курорт учреждение барды, алағыа барысына да 5 минг адам сыйынырғыа боллукъду. Жылны аллындан бери уа алада келерини саулуларына 40 минг адам бакъдырғыанды. 4 учреждение кёп жылланы ичинде ишлемей, жабылып турады.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.

АКЦИЯ

Россейни эм уллу байрагы - Минги тауда

«Держава XXI век» миллет комплекси программаны эм «Знамя Победы 2015-2020» Битеукъырал маданият-патриот проектни жашауда толтурууну чеклеринде Россейни эм уллу байрагы (аны узунлугу - 40 метр, кенлиги уа 24 метрди) Минги тауну башында орнатылганды.

Бу иште КъМР-ни Башчысыны себеплик этиую бла «Живая планета» халкыла аралы экология кымылдауну, байкерлени «Ночные волки» жамаут кымылдауларыны, «Родной край» битеукъырал организацияны, каскадёрланы «Мастер» атлы биригулерини, КъМР-ни РФ-ни Президентинде дайым тургъан представительство суну, республиканы Граждан обществону институтлары бла байламлыкыла жюрютюу эм миллетли ишлери жаны бла управлениясыны келечилери кытышхандыла.

Алагъа башчылыкыны Республиканы альпинизмден, таулагъа ёрлеуден эм спорт туризмден федерациясыны президенти, Эверестге эки кере чыкыгъан Ёлмезланы

Абдул-Халим этгенди, биргелерине уа РФ-ни МЧС-ини Элбрусда излеу-кыутхарыу отрядыны ишчилери да баргъандыла. Ала байракъны 4800 метр бийикликде ариу акъ къарны юсюнде жайгъандыла эм аны къатында бирге суратха тышгендиле.

Белгиленген мероприятияланы чеклеринде маршрутха кытышханла Минги тауда бла Уллу нарзанла талада сууладан алгъандыла. Аланы качестволарын бла тазалыкларын экспертле сюзерикдиле, дегенди профильли араны директору Юрий Гончар. Ол айтханнга кёре, тыш кыралдан келтирилген суусапла бизде рынокда кенг жайылыпдыла. Алай кыралыбыз ичерге жараулу затланы ёлчемлерине кёре дуняда ючюнчю жерни алгъанын эсгерсек, тышыннан аллай бир продукция алыннганы иги туюлдою.

Андан сора да, ала жыйлыуда Приэльбрусьеде турист жерледе экология болумну тинтгендиле, Минги тауну турист рынокда белгили болурча, адамла бери солур-

гъа аслам келирча этиую амалларын излегендиле. Элбрус районну жер-жерли администрациясыны башчысыны кыуллугун толтургъан Афашокъаланы Раиса уа къонакылагъа районну экономика-социальный ай-

ныууну, ариу жерлерини, эллерини бла Тырнауузну энчиликлерини, мындагы тау-лыжа курортну юсюнден хапарлагъанды.

Акцияны ахырында акциягъа кытышханла республиканы Башчысы Юрий Коковха, рай-

онну администрациясына бла РФ-ни МЧС-ини Элбрусда излеу-кыутхарыу отрядына ыразылыкларын билдиргендиле.

Алиса ТАРИМ,
Элбрус районну администрациясыны пресс-службасыны башчысы.

Тарых тобешуу

Жюреклеге тышген такыйкыла

Бу сурат 1970 жылда 1 сентябрьде Хасанияны орта школунда алыннганды. Ол кюн ары халкыбызны атын белгили этген жазычуланы кыаууму келген эди. Аланы араларында Къайсын да.

Устазла, школчула да конакылагъа бет жарыкылы тобегендиле. Сабийле назмучуланы чыгъармаларын кёлден айтып, аланы ыразы этип, акъылманланы насийхат эселерине кыулак салып тынгылагъандыла. Таматала да кыруу кыол-

ла бла келмеген эдиле. Биринчи классха баргъанлагъа Къулий ууну сабий китапларын саугъалагъан эдиле.

Аллында тизгинде - ол саугъалагъа кыуаннган кыауум школчу. Экинчи тизгинде солдан онгнга малкыар тилден бла адабиятдан устаз **Чочайланы Хусейди**. Аны къатындагы белгисизди, школну устазы **Аналаны Халимат**. Жазыучула **Тёппеланы Алим**, **Макытланы Сафар**, **Шахмырзаланы Саид**, мектеп-

ни ол жыллада директору **Къайгырмазланы Асият**, **Къулийланы Къайсын**, **Толгуурланы Зейтун**. **Аланы жанындагыла уа устазла Созайланы Тамара**, **Къарчаланы Шама**, **Клавдия Скачкова**. Бирисиле да школну окыуучулары бла хунерли устазлары.

Суратдагы белгили жазычуларыбыз бююнлюк дунияларын алышхандыла. Жаннет ахлулары болсунла. Бу школчулары араларында уа ол жарык тобешууну эслеринде тут-

ханла да табылырла. Аламат кыйматлы суратны уа Къарчаланы Шама сакылагъанды. Ол школда жыйырма алты жыл ишлегенди. Бююн а аны туугъан кюнюдо. Анга жетмиш беш жыл толады. Алгъышлайбыз, узакъ ёмюр тежейбиз. Миллетибизни кюнюн жарык этер ючюн ол жыллада кючлерин-къарыуларын аймагъан устазларыбызгъа хурмет этебиз, ала бла ёхтемленебиз.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Шагырейленуу

Ахчаны тынгылы къарап ал

КъМР-ни Миллет банкында алгъаракъда ачык эшиклени кюню ётгенди. Ары Къабарты-Малкъар кырал аграр университетни Экономика институтуна башчысыны орунбасарлары Муазир Урсукъов бла Аслан Тагузлов, «Финансы» кафедраны доценти Зумакуълланы Фатимат, студентле да баргъан эдиле.

Къонакыла Россейни Банкыны 2000 эм 200-сомлукъ ахчаланы белгилерин сайлау конкурсуну ахыр кезиюне кытышхандыла. Ызы бла учреждениены телеу системала бёлюмюню башчысы Марина Кутимова аланы Россейни Банкыны тарыхы бла шагырейлендиргенди, банк карточкала бла кыаллай хыйлачылыкыла этилиучюсюн да билдиргенди. Ахчаланы тинтиу жаны бла эксперт Татьяна Накова уа алагъа жалгъан кыагыт эмда темир ахчаланы энчиликлерини юсюнден айтханды.

АБШ-ны бирмиллиондолларлыкъ ахчасы конакылагъа бютюнда сейир кёрюннгенди. Банкны специалистлери билдиргенлерине кёре, ол 1987 жылда чыгарылганды. Ол кыралны бек бай адамлары аны бла кеслерини энчиликлерин кёрюзтюрге умут этген эдиле. Бу ахча жалгъан болгъанлыкыга, аны кертча кёрюзтюп сатаргъа сюйгенле ачыкълана туруучудула.

Дагыда университетни келечилерине керти эм жалгъан ахчаланы бир бирлеринден кыалай айырырга боллугун мультфильмде кёрюзтгендиле. Ахырында конакыла банкны экономика бёлюмюню таматасына Токумаланы Ларисагъа бу экскурсияны кыурагъаны ючюн ыразылыкларын билдиргендиле.

Бизни корр.

Төгөрөк стол

Омбудсмен оюмларын билдиргенди, башхалагъа тынгылагъанды

КЪМР-ни сабий омбудсмени Светлана Огузова Элбрус районда болганды. Анда къралган «төгөрөк столну» темалары уа бала, юйор, профилактика бардырыуну эм гитчелени юйретиу институтланы келишип ишлеулери бла байламлы эдиле.

Анга районну администрациясыны, Следствие комитетни, ич ишлени органларыны, сабийлени оюмларын бла эркинликлерин къроруулау жаны бла организацияланы, уруну эм социальный айнытыу, билли берииу управленияланы,

тарырча ишни бардырыгъа керекбиз. Сабийлеринден айырылыгъа тышгенлени асламысы, баям, акъыл жыйып, тюз жолну сайларгъа таукелдиле.

Районну администрациясыны башчысыны орунбасары Афашокъаланы Раиса, му-

ретирча ата - анала бла бирге устазла да кыйын салыгъа борчлудула. Бу иште гитчечикни психологиясын тинтиу жаны бла предмет уллу себеплик этерикди. Аны айтханда, Огузова школда психологну ишин кенгерттирге, сабийледен сора да, ата-анала бла да ишлерча амал болургъа кереклисин билдиргенди. Окъуучуну юйретиу жаны бла тюрлю-тюрлю оюмла бардырыгъа тийишлисине да эс бурганды. «Сабий жашаугъа кесини энчи кърарамы, оюму да болгъан инсанды. Уллуланы иши уа аны ич сезимин тинтиргеди, керек болса, юйретиргеди», - дегенди Огузова.

Кыйын болумгъа тышген юйорле бла ишлеген специалистле бир аз тюзюмлю болургъа, гитчеле бла байламлык къраргъа итинирге керекдиле. Юйор толу эм саулыкълу болурча тийишли онганы хайырланып, тюз жолгъа салырча амал табаргъа да.

Жыйылууну ахырында Светлана Огузова тюрлю-тюрлю проблемалары болгъан онбеш адамгъа прием бардырганды. Аланы асламысыны соруулары кеп сабийли юйорлени жашау журтларын иглендириу, льготала эм пособила бла байламлы эдиле. Омбудсмен бири да жууапсыз кълмазлыгъын, аланы хар бирине письмо бла толу жууап бериллигин айтханды.

Ол кюн Светлана Огузова кыатышып Тырнауузну 7-чи номерли школ-интернатында да окъуучулары эркинликлерин къроруулау жаны бла жыйылуу болганды. Къонакъла сабийле интернатда кыалай жашагъанлары, аланы аш-азык жалчытыу не халда болганы бла шагъырейленгендиле. Ахырында Огузова гитчеле бла тюрлю-тюрлю темалагъа ушак бардырганды. Жаш адамла уа къонакъла интернатда жашауларыны, не бла кюрешлерини, келик заманда сайларыкъ усталыкъларыны юсюнден хапарлагъандыла.

Алиса ТАРИМ.

Элбрус муниципал районну администрациясыны пресс-службасы.

ПРОГРАММА

Эски юйледен - жангы фатарлагъа

Бу жылны ахырына республикабызда кеп фатарлы юйледен ючюсю хайырлануугъа берилликди. Шахарны администрациясындан билдиргенлерине кере, ол журтлагъа оюлур чекге жетген неда бек эски журтлада жашагъанланы кечюрлюкдюле.

Кеп кыатлы мекамланы кърорулушу республикалы программагъа тийишлиликде

Кадыров эм Хужоков атлы орамлада бара турады. Быйыл аны чеклеринде 250 фатар юлешинирикди. озгъан жыл 55 берилген эди. Саулай алып айтханда уа, программаны тамалында белгиленген бичимге кере, Нальчик шахарда оюлур чекге жетген эски журтладан 800 адам кечерикдиле.

Бизни корр.

Кёрмюч

Бет жарыкъллы кыайтхандыла

Къабарты-Малкъар кырал аграр университет алгъаракъда Москвада бардырылгъан «Алтын кюз арты» деген эл мюлк кёрмючге кыатышханды. Вузну делегациясына аны ректору Аслан Апажев таматалыкъ этгенди, деп билдиргендиле биллим берииу учрежденияны пресс-службасындан.

Кёрмючню бизнес белю-

мюлкню айнытыугъа жораланган "төгөрөк столлагъа" да кыатышханды.

Университетни битимчиликде, мелиорацияда жангы амалланы синдириу, наныкъ эзда айбатлык битимлени жайыу жаны бла илму-сынау ишлерине да кёрмючде бийик багъа бичилгенди. «Компьютерное адаптивное нечёткологическое модели-

мюнде агропромышленный форум этгенди. Аны чеклеринде КЪМКЪАУ-ну ректору Калининград областны эл мюлк министрини кыуллугъун толтургъан Сергей Лютаевич бла эзда РФ-ни Эл мюлк министерствосуну департаментлерини тамалары бла тубешгенди. Анда бу ведомстволаны бла университетни арасында ишчи байламлыкъланы кърорууну юсюнден айтылгъанды, тийишли келишимле да этилгендиле. Апажев дагъыда эл

рование урожайности сельскохозяйственных культур с учетом динамики климатических характеристик для минимизации рисков снижения производства продукции в сельском хозяйстве» деген иш ючюю а биллим берииу учреждениягъа алтын майдал берилгенди. Вуз, андан сора да, бир алтын, эки кюмюш эзда бир доммакъ майдаллагъа тийишли болганды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

опека бла попечитель органланы келечилери эм башхала кыатышхандыла. Омбудсмен кыйын жашау болумгъа тышген юйорле бла профилактика ишни бардырыуда сейирлери болгъан ведомстволаны барысы да бирча кыадалып кърармашыргъа керек болгъанларын белгилегенди.

«Төгөрөк столда» ата-ана эркинликлени сыйырыуну юсюнден вопрос да сюзюлгенди. «Ала сабийге бир тюрлю кыйынлык сынатханлары ючюю аланы эркинликлерин сыйырыгъа ашыгъыргъа керек туюлдо, - дегенди Огузова. - Биринчиден, эм башына баланы сейирлерин салыргъа тийишлиди. Ол атасындан бла анасындан айырылса, ол анга психология жаны бла хайырлы туюлдо. Быллай абаданланы жангыдан эркинликлерин кыай-

ниципалитетде акъылбалыкъ болмагъанланы ишлерини эм аланы эркинликлерин сакълуу жаны бла комиссия кыаллай жумушланы тамамлагъаныны, ол санда кърарысуз юйорлеге не бла болушлукъ этилгенени юсюнден билдиргенди.

Юйорде сабий кыаллай болумлада жашагъанын ол кеси айтып билдирсе, андан игиси жокъду. Аны ючюю а ала бла байламлыкълу жюрютюлорге, хар биллим берииу учрежденида окъуучу кесини проблемасын билдиричча тийишли телефон номер, «ышанылулукъ жерле» къралыгъа керекдиле. Андан сора да, РФ-ни эзда КЪМР-ни сабий омбудсменлери Анна Кузнецованы бла Светлана Огузованы телефон номерлери да белгили болургъа тийишлидиле.

Сабийни тюз жорукъллада юй-

16 ОКТЯБРЬ - ЖОЛ МЮЛКДЕ УРУННГАНЛАНЫ КЮНЮ

Хауаны кыйынын кылыкларына да кырамай

Элбрус районда жол управление ишин бардыргъанлы жыйырма жыл болады. Аны борчу муниципал машина ызланы бла кепюрлени тап халда тутаргъады. Белгилисича, ала тынгылы болсала, ол транспорт инфраструктурагъа уллу себепликди эм адамны жашауна да кыркыуусуду.

Саулай айтханда, районда машина жолланы узунлугу 235 километрди. Асламысы 800-3000 метр бийикликде орналган тау жерлеге туюшедиле. Алары кёбюсю элге, туристле солугъан объектлеге, жайлыклагъа эм биченликлеге барадыла. Алары тап халда тутхан тынч туююлду. Жаланда бешден биринде барды асфальт, кыялганлары уа зыгыр кыуюлуп ишленгенледиле.

Ырхыла да асламысында алары тозураатадыла. Жер кечюп неда таш туююп хата саладыла. Кыш кезиуде уа мында техника жюрюлмазча терен кыар да туюючюдо. Ол себепден управление келечилери машиналагъа тыйгыч болмаз ючюн жолланы терк-терк тазалап

турадыла. Хауаны исилги тюрленсе, кыар юзюлюрге да кыоркыуу чыгъады. Ол жаны бла ишлени асламысы Адыл-Сууда бардырыладыла. Бирде кыардан тазалар ючюн коллективни аслам кючюн салыргъа туюшеди.

Быйылгы жыл кыйын эди деп айтырча туююлду. Алай кыар кеп жаугъанды, кыар юзюлюле да бола тургъандыла. Жай кезиуде

уа жауунладан сора ырхыла салган халекликден Бедикге, Былымгъа, Жылы-Суугъа барган жолланы эмда башха тийрелени тазалап турургъа туюшенди. Элени администрацияларыны таматаларыны тилеклери бла жайлыклагъа эмда биченликлеге барган жолла да тап халгъа келтирилгендиле.

Элбрус районну жол мюлк управлениясыны тама-

тасы Ахматланы Мурадин билдиргенге кере, быйыл техника паркка экскаватор-погрузчик кыошулгъанды. Арт жыллада автогрейдер, погрузчик эм алагъа техника керекле да алынгандыла. Ол себепден ремонт ишлени бардырыргъа тыйгыч жокъду.

- Жайда техниканы барына да тынгылы ремонт этип, кыышха хазырлагъанбыз. Хар замандача, алары бир кыуумун Элбрусда, Тырнауузда эм Кенделенде участкагъа элтирикбиз. Кыш сууклада хайырланаргъа юзmezден, бузлатмазча химикатладан да кыыстырык этилгенди, - дегенди Ахмат улу.

Управление ишчилери билимлери, сынаулары да болган специалистледиле. Алары санында автогрейдерни жюрютген Джантуулары Герман, бульдозерчиле Оракъланы Рамазан бла Заур Сонов, погрузчикде ишлегенле Будаиланы Алим бла Холамханланы Рамазан, крановщик Геккилары Шамил, электросварщик Сабанчыланы Барасбий, ауур жюкле ташыучу машиналары

водители Сабанчыланы Юсюп бла Кыоочарланы Залкыуф, водительле Эндрейланы Арсен, ишчиле Чеченланы Илияс бла Таулан Метов эмда башхала.

Управленяда биринчи кюнден бери ишлегенли айтсакъ, ала: тамата инженер Жилияланы Ислам, тамата механик Ахматланы Хасан, производство-техника бёлюмню башчысы Чамал Бжихатлов, тамата бухгалтер Мирзоланы Елена. Коллективни санына кеп болмай кыошулган мастер Мечукаланы Рустам да кесин иги жаны бла кёргюзталгъанды.

Кыалауурла Бапыналаны Ахмат, Алийланы Сейпу эмда Хаджиланы Юсюп да ишлерин жарык бетти толтурадыла. Предприятигда урунганлары иш кёллююклерини, усталыкларыны хайырындан районда жолла адамлагъа жарагъанлай турадыла.

Анатолий ТЕМИРОВ.

СУРАТДА: водительле Сабанчыланы Юсюп бла Эндрейланы Арсен.

ДАТА

«Наркоз берген – ол искусстводу»

- Анестезиолог-реаниматологну иши кексиз жууаплы болгъаны кимге да багъды, сиз аны тамаларгъа базынырча усталыкны кыайда алгансыз?

- Биз университетни медицина факультетини алтынчы курсун бошай туруп, барыбыз да иш кыайгылы болбабыз. Алай Нальчик шахарны больницаларында жер табылмады: хирургияда, педиатрияда, терапияда вакансияла хазна болмайдыла.

Инфекционный больницада уа реаниматологну вакансиясы бар эди ол кезиуде. Мен анда ишлерге келленеме. Жарсыгъа, бизде анестезиология жаны бла не ординатура, не интернатура жокъду. Аны ючюн педиатрияны кафедрасында тохтап, сабий реанимацияда ишлеп башлайма.

Эки жылдан сора Москвада ординатурагъа барыргъа онг чыгъады. Ызы бла ол шахарны 13-чю номерли больницасында сегиз жыл ишлегенме. Алай профессионал жаны бла аягы юсюме тургъанымдан сора туугъан жериме, Ата журтума, адамларыма кыайтыргъа суюгенме. Чогъож туююлме. Мени билимим мында изленгенде, кыайда эсе да узакъда нек ишлерге керекме?

- Магомет Мажирович, анестезиология тюрленмеген илмуду огыесе жангы анестетикле бармыдыла?

- Анестезиология медицинаны бек терк айныгъан кесегиди. Алимле биохимия жаны бла тохтаусуз тинтиуле бардыргъанлай турадыла, бюгюнлюкде да саусузгъа хатасы болмагъан анестетикле излегенлей турадыла. Битеу да жыйырма тюрлюсю барды. Алай аладан кыайсыларын этрге саусузгъа – аны оюун специалист этеди.

Дантист Мортон 170 жыл мындан алгъа саусузну тишин алырдан алгъа анга диэтиловый эфирден укол этген эди. Ол ачы-масын, апчымасын деп. Андан бери бу кюнню битеу дуняда да белгилейдиле. Биз байрам бла байламлы КъМР-ни Саулык сакълау министерствосуну онкология диспансерини анестезиолог-реаниматолог Курданланы Мажирни жашы Магомет бла тубешгенбиз.

Пациентни жыл санын, аурууларын, аурулугъун, этилик операция эсге алынадыла. Микрограммла бла этиледиле санаула. Микрограммны миллионнга бёлюннген бир кесекчигиди. Анестезиология – ол искусстводу, битеу да саусузлагъа бир кибик этилген шаблон наркоз жокъду.

- Сиз анестезиолог-реаниматолог болуп ненча жыл ишлейсиз, ол заманы ичинде бу сферада не тюрлениуле болгъандыла?

- Онтёрт жыл болады мен бу ишге суюгенли, ал кезиуде баш анестезиолог туюпентал натрия санала эди. Бу дарманны 1936 жылдан хайырлана эдиле. Алай 80-чи жыллада Швецияда башха анестетик кыаралгъанды - диприван. Бусагъатда аны бла битеу дуняда хайырланадыла.

- Белгилисича, онкологияда хайырланылган бек кючлю дарманланы башха кыаралла чыгъарадыла, Россияни фармацевтикасы аладан артха кыалады. Иги анестетиклени асламысын да тышында чыгъара болура?

-Хау, алары асламысын Европада, Америкада чыгъарадыла, алай

бусагъатда Кытай, Индия да ол дарманланы этип башлагъандыла, учууракъ да сатадыла. Алай Россияде да бу жаны бла бардырылады иш. Сёз ючюн, Москвада эндокринный завод болдурган фентанил бла битеу дуняда да хайырланадыла.

- Наркоздан сора адамны мыйысы алгынчы ишлеймиди?

- Хау, ишлейди. Биринчи заманда, алгынчы, хар затны эсинде туталмагъанын эслерге боллукъду саусуз. Алай бир кесекден сора мыйы алгынчы халине келеди.

Наркоз анга, бауругъа, жюрекке да бек хаталыды деген оюм терсди. Аны хатасы жаланда операциядан сора бир кесек заманы сезиледи, арта уа адам кесине келеди, алгынчы халине кыайтады. Жуггъанда кийимден кир тамгъала кыалай терк кете эселе да, наркоздан сора тюрлениуле да бир кесек замандан жокъ боладыла.

- Сабийлеге операция этилик болса, ата-анала наркоздан кыоркыдыла, бютюдю жашчыкыла ючюн.

- Шёндюю анестетикле, башында айтханымча, саулукну бузмайдыла, жашланы репродуктивный функция-

ларына да хата туюшюрмейдиле.

- Сиз кыары кыайда аласыз?

- Таулада. Тенглерим бла Минги таугъа да чыгъама. Аны тийресинде жылалада учаргъа бек суюме. Андан сора бийикликде велосипедде учсам, ол да бек болушады. Сора, сёзсюз, мени жууукъ адамларым не заманда да билеклик этгенлей турадыла.

- Анестезиолог-реаниматологну юйюрге заманы боламыды? Сизни жашчыгыгъыз Салахуудинге беш жыл болады, аны бла ойнаргъа, анга жомакыла окыургъа онугъуз боламыды?

- Ачык айтханда, Салахуудин ишими жюгюн кёторюрге манга бек болушады. Алай сиз тюз айтасыз, медицинада урунган адам юйюне келгенден сора ишин унутуп кыоялмайды. Ауругъан кече ортасында кыйналып, дежурный врач анга болушалмаса, мен ишге чыгъама. Операциядан сора саусуз наркоздан аязгынчы онкодиспансерден кетмейме. Ол кыалай солугъанына, кесин кыалай сезгенине кыарайма.

- Бюгюн сизни профессионал байрамыгъызды. Алгъышлайбыз!

- Мен да битеу анестезиолог-реаниматологлары алгъышларгъа суюме. Эсимдеди, Москвада сау сутка дежурном болса, ол уллу больницада реанимациягъа юч-тёрт адам туюше эди, эки-юч саусуз а аууша эди. Дежурналыкъ бошалгъандан сора фатарыма барыргъа кыарыу тапмай, больницада эки-юч сагъат жукълаучу эдим. Анестезиолог-реаниматологлары ишлери бек кыйынды. Мен алары барысына да саулукъ, насып да тилейме.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Сурат авторнуду.

Башламчылык

Ариу болургга суйгенлеге-жараулу проект

КъМР-ни Жамауат палатасында Жаш тѳлю совет студентлени «КБГУ TV» деген интернет-телевидениялары бла бирге республикада биринчи болуп салукулду жашау бардырууна бла спортну юсонден реалисти-шоу къурагандыла, деп билдиргендиле сагъыналган органны пресс арасында.

Анга беш жаш бла къыз къатышырыкъдыла. Аланы барысы да артыкъ семизликтери барды, кеслери да аш-азыкны мардагга кѳре эм тюз хайырланмайдыла. Къызланы дагыда жашаулар толусунай тюрлендириге суйгенлери бирикдиреди. Ала юч айны ичинде беш сынамлы тренери башчылыгында республиканы эм иги беш фитнес-клубунда жараула этерикдиле. Азыклары Нальчикни кафелеринде бла ресторанында диетологу айтанна кѳре хазырларкъдыла.

Конкурсанталагга уллу борчла да

салынадыла, бек биринчи уа, юйренген къылыклары бла кюреш. Ала мурталарына жетиуде къатылыкларын кѳргюзторге, чархларын тап халгга келтирер эмда жашау халларын иги жанына тюрлендирир ючюн къаруларын аймай кюреширге керекдиле.

Проектни автору Жаш тѳлю советни башчысы Оксана Чегемокова белгилегенге кѳре, къызланы бирлери эрттенликте чаба турургга умут этгенди, алай а башламаганды. Башхалары спортзалгга жюрюрге абонементле алгандыла, алай а бир кере да бармагандыла. Ючюнчюлери диеталада олтургандыла, алай ала болушмагандыла.

Ала проект бардырылган кезиуде жетишимлери, къаллай чурумлагга тюбегенлерин эм аладан къалай култуганларыны юсонден билдиргенлей турлукъдула. Ала хар бири да ариу болургга суйдиле, алай къайсыны уа

итиниюлго уллурак болганын артадзепле кѳргюзторюкдюле.

Къараучула къызлагга кѳл кѳтюрюп болушаллыкдыла, алай хорлаганы уа жюри сайларыкъды. Андан тышында, эм иги фитнес-клуб, эм иги тренер да сайланрыкъдыла. Аланы декабрьде «Жылны жетишими – 2016» премияны бергенде сауғаларыкъдыла.

Бу проект 21 сентябрьде башланганды, ол къалай барганын а Интернетде https://www.instagram.com/number_one_kbr_season/ адрес бла кирип кѳрюрге боллукуду. Аны жангы сезонларына къатышыуу юсонден а информацияны **8-928-707-66-00** телефон бла алыргга жарарыкъды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

АТАЛА ЭМ БАЛАЛА

Алгыннгы совет республикаланы президентлери сабийлери не бла кюрешедиле

Азербайджанда кѳп болмай бардырылган референдумдан сора президент Алиев «тоханасын» жашына къоярча мадарла эте турады деп, аллай хапарла жюрюйдюле. Алай а ол сабийлери жууруграакда тутарга суйген жангыз бшчы туйюлду.

XXI ѳмюрю династиялары

Азербайджанлы жангы Конституциясына кѳре президентге кандидатны жыл санына чек салынырыкъ туйюлду. Алай эсе уа, 2025 жылда бу къулулгга **Илхам Алиевни жашы Гейдар** да кесин кѳргюзторге боллукуду. Ол кезиуде анга 28 жыл толукду. Бусагъатда жаш Дипакадемида окуйду.

Эгчлери да аны бла эришаллыкдыла. Таматалары **Лейла** «Баку» журналы баш редакторду, аппасыны атын жюрюткен фондну вице-президенти. Гитче къызлары 27-жыллык **Арзу** да политикагга эс бура башлаганды.

Алиевлени юйорлери бизнесде ишлери да жетишимли къурадыла. Mossack Fonseca панамалы юридический компанияны шартларына кѳре, 6 алтын рудникни иеси болган компанияны 56 проценти И.Алиевни къызларыны къолларындады. Эгчледи дагыда бир нѳнча банкны акциялары бардыла.

Лейланы бла Арзуну «Kapitalbankдан» да юлюшлери барды. Аны юсонден аны сайтына салынган жыллык отчѳунда айтылады. Silk Way Bankны документлеринде да Арзуну аты сагъынылады (30 проценти чаклы бири). Андан сора да, «Silkway Holding» авиакорпорацияны учредительлеринден бири Алиевни гитче къызыды. Анга президентни пресс-секретары Езер Гасымов «Свобода» радиогга берген интервьюсунда да шагъатлык этгенди. «Президентни къызы Азербайджанлы гражданиди. Жыл санына кѳре да ол бизнес бла, Азербайджанлы башха граждандары хар бирича, кюреширге эркинди», - дегенди ол.

Панамалы компания бла байламлы къагътада да Алиевлени жеринден тепдирилмеген ырысхылары бла сатуу-алуу этилгенни юсонден шартла бардыла. Сѳз ючюн, Лондонду ара районунда Лейла жашап турган пентахуз 2006 жылда сентябрьде 25 миллион долларга алынганды. Дагыда Алиевлени Лондонда, Дубаиде, Москва тийреледе багъалы мекамлары болганлары аныкланганды.

Таджикстанда да 2016 жылны башын-

да энди боллук президентни жыл санына салынган чекни тюрлендиргендиле - 35 жылдан 30-гга. Президент **Эмомали Рахмонову** 7 къызы бла 2 жашы бардыла. Гитчеси **Сомони** иги окуп, атасын къууандырады. 28-жыллык **Рустам** былтыр Финанслагга контроль этиу эмда коррупциягга къажау кюреш жаны бла агентствону башчысы болганды.

Ары дери ол таможнягга, Инвестицияла жаны бла къырал комитетни Гитче эмда орталыкъ предпринимательствогга себеллик этиу жаны бла управлениысына башчылык этгенди. Ма ол орналык болуп атасыны таханасына, деп аллай оюм жюрюйдю. Алай 38-жыллык къызы **Озода** да политикадан керти туйюлду - президентни аппаратыны оюнуусу, сенаторду. Ары дери уа тыш къыралла бла ишлени министрени башчысыны орунбасары болуп турганды.

Къырал башчыны жууукларыны асламысы бийик къуллуклададыла. Озоданы эри Таджикистанны Миллет банкны башчысыны орунбасарыды, къайын атасы алгын суу мюлк министрени орунбасары болуп турганды. **Тажминаны** эри «Душанбе» халкга аралы аэропортуна таможня службасыны шефиди (Панамала байламлы документледи аны аты да сагъынылады). Къайын атасы агъан жарашдыруу жаны бла къырал компаниягга башчылык этеди.

Тѳртюнчю къызы **Парвина** алгын Таджикистанны Минздравында ишлегенди. Эри уа Таджикистанны Россейде посольствосуну Консул службасыны башчысыды. Къайын атасы алгын энергетика эмда промышленность министрени болуп турганды. **Рухшонаны** эри Таджикистанны Великобританияда сатуу-алуу жаны бла келечисиди...

Туркменистанны президенти **Гурбангулы Бердымухамедову** сабийлерины юсперинден да бу шартла белгиледи: тамата къызы **Гульбахон** эри И.Аманов бла Лондонда жашайды. Wikileaks билдиргенге кѳре, алгын Туркменистанны Англияда углеводород байлыклагга оюну этиу эмда аланы хайырлануу жаны бла къырал агентствосу болуп турган компания энди Амановну къолундады. Туркмен мамукъну сатуу бла кюрешген компания да аныкъды.

Гитче къызы **Гульшан** Парижде жашайды. Аны эри Д.Атабаев а бу шахарда сатуу-алуу жаны бла атташе болуп турганды. Арта тамата къызларыны эри ишлеп турган къырал агентствону Европада представительствоосуна башчылык этген-

ди. Туркменистанны президентини жашы **Сердар** эл мюлк министрени башчысыны орунбасары болуп турганды, башында сагъыналган къырал агентствода да ишлегенди. Быйыл жазда ол Тыш къыралла бла ишлени министерствосунда жангы къуллукгга салынганды. Анга уллу стаж къурашдыра турадыла, ол атасындан сора къырал башчыны къуллугун алыр ючюн, деген хапар барды.

Бош къызла туйюлдуле
Къазахстанны президенти **Нурсултан Назарбаевни** юч къызы барды. **Дарига** 2015 жылда вице-премьер болганды, кѳп болмай а сенатка айырылганды. **Динара** Билим беруину атасыны атын жюрюткен миллет фондунда башчылык этеди. Баш иеси, бизнесмен Тимур Кулибаев бла бирге Къазахстанны Халк банкны акцияларыны иги кесегин тутады («АЛМЭК» Холдинг къауум) АО-ну учредитель документлерине кѳре - 75 проценти). **Алия** бизнесмен эмда политик Д.Досановха барып турады. Wellness klub Luxor фитнес-клубуни иесиди. Президентни официалны сайтында айтылганыча, Алия бизнес бла кюрешеди эмда «Элитстрой» къурулуш компаниягга башчылык этеди.

Узбекистанны ашушан президенти **Ислам Каримовни** эки къызы барды. Гитчеси **Лола** Узбекистанны ЮНЕСКО-да посолуду, жандаурулук иш бла къыста кюрешеди. Ол бизнесмен Т.Тилляевге барып турады, Швейцарияда жашайды. Аны юйорюню байлыгы 200 миллион доллар бла тергеледи (Лола кеси уа запад басмагга берген интервьюсунда андан азды дегенди), жеринден тепдирилмеген ырысхысыны багъасы оюна, Голливудда уллу юйон да ары къошуп, 40 миллионнга жетеди.

Тамата къызлары **Гульнара** да дипломат къуллукда кѳп заманы турганды - РФ-де кенгешчи-келечи, МИД-ни башчысыны орунбасары, къыралны ООН-да келечиси, Испанияда посолу болганды. Кийимлени бла ювелир затлары брендин къураганды - GULI деп. Атасындан сора ол боллукуду къыралгга башчы деп тургандыла. Алай 2013 жылда аны переворот хазырлаганды эмда тыш къыраллы компанияла бла байламлы хийлалыкъла этгенди деп терслеп тутхандыла эмда юйонде бегитгендиле. Атасын асыраргга оюна келалмаганды.

Жашым, юйренгенг эт
2012 жылда **Белорусияны** президенти **Александр Лукашенко**, гитче жашы **Николайны** юсонден айта: «Бир 20-25 жылдан эстафетаны ышаныр адам барды», - деген эди. Николай алыкъша школда окуйду,

алай халкда тахана анга жетерикди деген оюм жюрюйдю. Арт заманлада жаш атасы бла хар жерге барганын къойганды. «ѳсюмю 172 сантиметр болганды! Энди мен аны къолундан тутуп айланалмаймы», - дегенди президент. Жашы аны орунун алыргга алай бек да суймегенин да айтады Лукашенко. Конституциягга уллу тюрлениуле кийирирге да Батка басынмаганды. «Бизде 35 жылдан алгга президент болаллык туйюлсе», - деп къойганды.

Аны тамата жашлары аталарыны ауаналарындан чыгаргга артыкъ бек кюрешмейдиле. **Дмитрий** президент спорт клубун председателиди. Клуб, «БелАЗ-холдинг» да самосвалла бла сатуу-алууны жангыз кеси бардыргга «БелАЗ» сатуу-алуу юйно учредительлеридиле.

Виктор президентни миллет къоркъуусулук жаны бла болушлукчусуду, Совбезге киреди. Экспертле айтаннга кѳре, ол МВД-ны, КГБ-ны, Совбезни да баш магналлы къуллукларына кеси адамларын салдыртып, кюч структураланы толусунай контрольгга алганды.

Украинаны президенти **Петр Порошенко** юрт сабийи барды: жашлары **Алексей** бла **Михаил**, къызлары - эгизле **Александра** бла **Венгения**. Гитчелери алыкъша окуу турадыла. Биз билгендикден, къызчыкъла (ала школну быйыл бошагандыла), Михаил да энта да британиялы колледжде бир жыл окурукъдула.

Политикагга жалаанда 31-жыллык Алексей киришгенди. Ол атасыны кондитер фирмасында ишлеп турганды, алай 2010 жылда, Порошенко Тыш къыралла бла ишлени министерствосуна башчылык этген кезиуде, Алексей Украинаны Къытайда сатуу-алуу - экономика миссиясыны башчысыны орунбасарыны къуллугуна салынган эди. 2013 жылда ол Винниця областыда облсоветни депутаты болады, бюгонлюкде уа Баш раданы депутатыды.

Молдавияны президенти **Николай Тимофтини** уа юч жашындан бири да бармаганды не политикагга, не бизнесде. Таматасы **Алексей** адвокатты, АБШ-да жашайды эмда ишлейди, **Николай** (Нику) кѳп жылланы телевиденияда спортдан жанглыклары бардырып турганды, **Штефан** футбол бла кюрешеди. **Кыргызстанны** бла **Арменияны** башчыларыны - **Алмазбек Атамбаевни** бла **Серж Саргсянны** - сабийлери да уллу къуллуклада эсленмегендиле.

Екатерина БАРОВА.

«Аргументы и Факты» газет.

08.10.2016.

НАК

КъМР-де кърутулган бандитле полициячыланы ёлтюрюуге къатышхандыла

Терроризмге къажуу миллет комитетни информация арасындан билдиргенлерича, оператив-тинтиу операцияны эмда 9 октябрьде Прохладный шахарда ДПС-ни инспекторларын ёлтюрюгенле излеу жаны бла жумушланы толтурган кезиуде күч структураланы келечилери бандитле Чегем районну Яникой элини тийресинде болганларын тохташдырган-дыла. Терактны болдумаз эм жамауатны къоркуусулугун сакълар мурат бла РФ-ни ФСБ-сыны КъМР-де Управления-сыны башчысы 2016 жылда 13 октябрьде 21 сагъат 15 минутда терроризмге къажуу операцияны башлауу эмда аны бла байламлы праволу низамны кийириуну юслеринден онуюн къабыл кёргенди.

Боевиклени жолларын кесер мурат бла МВД-ны, ФСБ-ны эм Миллет гвардианы къуллукчуларында энчи къауум-

ла къуралгандыла. Аладан бири Яникой-Лячинкъая элени арасында жолда машиналадан бирин аны ичинде болганланы документлерин тинтир мурат бла тыйганды. Алай ала тохтамай, право низамны сакъларулакъа автомаладан от ачхандыла эмда алайдан къачып къутулурга къоругендиле. Атышыуну кезиунде юч аманлыкчы жокъ этилгенди.

Бююнюлюкде аланы барысыны да атлары тохташдырылгандыла. Аланы арасында бандит къауумну башчысы Мурат Кауфов да барды. НАК-ны КъМР-де оператив штабыны шартларына кёре, аманлыкчыла Прохладныйде полициячылакъа чабыуулукъга къатышхандыла. Бандитле 2015 жылда октябрь айда Нальчикге чабыуулукъ этилгени бла байламлы бушуулу жыйлыуладан биринде те-

ракт этерге хазырланганлары тохташдырылганды.

Атышыу барган жерде автомахта окъла, гранатала табылгандыла. Мамыр адамланы эм право низамны сакъларуулары араларында ачыгъанла жокъдула.

Адамланы саулуқларына, жашауларына, ырысхыларына, башха эркинликлерине къоркуу болмагъаны бла байламлы УФСБ-ны башчысы генерал-майор Олег Усов Чегем муниципал районда терроризмге къажуу операцияны бошууну юсюнден онуюн къабыл кёргенди. 2006 жылда 6 мартта чыгъарылган «Терроризмге къажуу ишни юсюнден» 35-ФЗ номерли Федерал законнга тийишлиликде 2016 жылда 14 октябрьде 11 сагъат 40 минутда КТО праволу операция эм аны бла байламлы режим тохташдырылгандыла.

Оператив штаб.

Ариужан эрге барган күн жилий эди күз. Къарындашы биллай мудах күн кёрмегенме ёмюрюмде деди. Алай эгечини кёлери уа жылтырай эдиле. Ол сюйгенини юйюне бара эди...

Жангыз жаш эди ол. Атасыны-анасыны къууанчы. Судья.

магъаналы кесеги. Ишлеп башчала, педиадра къайда да изленедиле», - дей эди. Алай ол отуундан чыгаргъа унамады. Алгъын жарыкъ бети күнден-күнге мутхуз бола эди. Къарындашы: «Мама, къара мынга, кёз аллыбызда къуруп барады», -

... **Къайгъы** сёзге Ариужанны къайын атасы, анасы, эри, аланы жуууқлары да жыйылып келдиле, алай къарындашы барысын да къыстады. Судхуз бола эди. Къарындашы: «Мама, къара мынга, кёз аллыбызда къуруп барады», -

Сабийле бийик билим тыш къыраллада окъуна алган эдиле, алай андан не хайыр, экиси да наркоманла. Ёз аталары аланы бакъмагъан жер къалмады. Къарт атасы бла анасы ачыудан ауналача болган эдиле, ала туудукълары башха тюрлю боллукъ суна эдиле, жомакъ-дача, юлгюлоле: билмилле, низамлыла, ариула, насыллыла, байла. Жашуа а алагъа керти бетин кёрюзтдю, ала Ариужанга сынатхан къыйынлыкълары кеслерине къайтып келди.

Ким болушун бизге, къайры барайыкъ, деп энди амалсыз судья болган эди. Бир амал, бир мадар да жокъ, тегереники къыйынлыкъ кършоулап. Бир жашы да, наркотик бла хайырланлы, башы кетген кезиуде мурдарлыкъ этди.

Олтуруп чыкъгъанындан сора адам сыфатдан узакъда эди. Ата замансыз къарт болганды, неден да бек а кесини атасына-анасына эрий эди: бу дуниядан кетерлеринден алгъа аланы жүреклерни къалай сынды, къалай ачыды...

Бир заманда башланган зат, эртте-кеч болса да, бошалган да этеди. Эки наркоман жашы да ёлдуле. Жыл да озгунчу, ишчи негери бла сёлеше турганлай, судья да ауушду. Ол бек терк жан алган эди, бир къысха такъыйкъаны ичинде. Ариужанча, юсемей эди биреуну кёрюрге...

БАЙСЫЛАНЫ Марзят.

Жарсыу

Уллу алим, хунерли педагог, жамауат къуллукчу

Малкъар халкъны «Алан» жамауат организациасыны совети Чыгъармачлыкъны халкъла аралы академиясыны академиги, техника илмуланы доктору, профессор, Къабарты-Малкъарны эмда саулай Шимал Кавказны илмусун айнытууга, республикагъа уста кадрла хазырлаууга уллу къыйын салган Ахматланы Ахматны жашы Мусса ёлгенине уллу бушуу этгени билдиреди эмда аны юйорюне, жуууқларына бла ахуларына къайгъы сёз береди.

Мусса Ахматович 1937 жылда Былымда тууганды. 1962 жылда Къабарты-Малкъар къырал университетни промышленность эмда граждандар къурулуш ёблюмю айырмалы бошаганды. Андан ары жашауну тууган Къабарты-Малкъарында илмуну бла билим берюну айнытууга жоралаганды. 1962-1981 жыллада КъМКЪУ-ну «Инженер конструкция» кафедрасыны ассистентти, таматасы, инженер-техника факультетни деканыны экинчиси болганды. 1981 жылдан башлап 2000 жылгъа дери Къабарты-Малкъар агролиоратив институтну окъутуу эмда илму жаны бла проректору, Къабарты-Малкъар эл мюлк академияны окъутуу эмда бла биринчи проректору эди. 2000-2007 жыллада В.М.Кокватлы Къабарты-Малкъар къырал аграр университетни «Къурулуш конструкцияла бла мекияла» кафедрасына башчылыкъ этгенди. 2007 жылдан башлаб а бу кафедраны профессорду эди.

Ахмат улу къурулуш жаны бла уста профессионал болганды, темир-бетон эмда таш конструкцияны, мекияланы оюлууларыны сылтауларыны, жер тебиге чыдамлы юйле ишлеуню, промышленность эмда карьер къалган-къулганланы къурулушда хайырланууну юсюнден лекцияла окъуганды. Аны кандидат эмда доктор диссертациялары Къабарты-Малкъарда болган ташдан, башха табийгъат затладан женгил да, тутхучлуда бетон жарашдырууга эмда аны тап хайырланууга ата-

лыпдыла. Алагъа специалистле уллу багъа бичгендиле.

Илму жанын алгъанда, Ахмат улу 5 монографиясы, вузлагъа 5 окъуу пособиясы, 250-ден артыкъ илму статьясы, 35-ге жуууқ методика эсерттилерни басмалангандыла. Ол университетни тамата курсларында окъуганлагъа 4 спецкурс жарашдырган.

Илму эмда педагогика иш бла да къалмай, Мусса Ахматович республиканы жамауат ишине да тири къатышханды. Тюрлю тюрлю республикалы комиссияланы санында, ол санда малкъар халкъны «Тере», «Малкъар Ауазы», «Алан» организациаларыны эмда малкъар, къарачай, догер халкъланы «Алан» регионал аралы жамауат организациасыны намыслы башчыларындан бирича ол республикада эмда саулай Шимал Кавказда миллетле аралы келишулюкно бла мамырлыкчы къаты къорюулаганды.

Кён жылланы ичинде илму, педагогика, жамауат ишине да бет жарыкълы бардырган, адеплилиги эмда адеплиги ючюн да жамауат анга уллу хурмет этгенди. Коллегаларыны, сотхаларыны араларында да намыслы бийик жүрюгенди. Бизни барыбызны да эсибизде Ахматланы Мусса уллу алим, хунерли педагог эмда жамауат къуллукчуча къаллыкды.

Беппайланы С.У., Абшаланы М.Т., Жаболаны Ж.С., Мечукланы А.М., Непеланы К.М., Бекиланы А.И. эмда «Алан» советни башха членлери.

Тинтиу

Тюшлени юсюнден айтсагъыз игиди

Аман тюшле 5-7 күнден сора жангъдан кёрюрге боладыла. Алимле айтханга кёре, ол мыйыны ишлеуноню энчиликлери бла байламлыды. Ала анга къайтарылып кёрюнген тюшлени синдрому дейдиле.

Бу синдром адамланы барысында да болмагъанлыкъгъа, тюбеген а аслам этеди. Инсан тюшюнде озган конледе сынагъан затларын кёреди. Алимле оюм этгенден, адамны жууқлаган кезиунде мыйы кюндюз алган информациясын сюзгенлей турады. Аман тюшле уа ауур сезимлени хатасындан келирге боладыла, сёз ючюн, стрессден неда къоркуулу киногъа къарагъандан сора. Уянганлай, биз аны унутубыз. Алай бир ийыкъдан а биягъы кёреби.

Къайтарылган жангыз да аман тюшле этмейдиле. Тинтиуле ачыкълагъаныча, иги, жарыкъ тюшле да кёрюнедиле. Алай эсибизде уа сагъайханла бегирек къаладыла. Аладан

къалай къутулурга боллукъду? Алимле юйретгенге кёре, аланы юслеринден жуууқларыгъызгъа неда танышларыгъызгъа айттыгъыз. Ол тынчайыргъа, аны бла бирге уа бу тюшле нек кёрюнгенлерин аныгъаларга болушурукъду.

Андан тышында, төрт минг адамны къатышыулары бла бардырылган тинтиулене эсеплерине кёре эм иги, татлы, саулуқлу да жууқлау геуюрге күнден бараз күнню кесине тюшеди. Экспертле аланы жүректери къалай ишлегенине да къарагандыла - ала адамланы жүректери ийыкъны ортасында тап урганларын ачыкълагъандыла. Ол а инсан бу кезиуде ичгини бла жаулу ашланы аз хайырланганы ючюн болады. Алай бла ашагъаныбыз, ичгенибиз да тюшлени халлары бла къаты байламлыдыла.

Валерия НАУМОВА.
«Российская газета».

Кюйдюрген суймеклик

Болган иш

Ала къолайлы, кеслерине базынганла эдиле. Къайда да адамланы сатып аллыкъларына ийнанганла. Ариужанны къайын анасы: «Хар адамны да кесини багъасы барды, келин», - дей эди. Бу юйде сабийле сакълый эдиле... Юч жыл багъылгъанындан сора къызын Москвада битеу да умутларын юздуле.

Ол заманда къайын анасы: «Кечгинлик бер, келин, алай сени ючюн тюрл затлам жангызымы», - деди. Ариужан а аныгъаламай эди, он жыл тюбешип, суйюп, юч жыл да биргесине жашаган адамнындан, къалай айырлыгынын. «Нек создум мен заманны окъуйма деп? Неге керек эди манга Москвада университет? Ким билсин, алгъаракъ барсам эди эрге, сабий тапсам да», - дей эди кеси кесине.

Бирде уруша эди жүрегине: «Нек излейсе сен бу уллу дунияда жаланда биреуню? Нек юсемейсе башхаланы кёрюрге?» - деп. Аныгъай эди: кеталлыкъ тюрлюлдю ол сюйгени жашаган жерден. Алай ол күнлени биринде: «Созма этер ишинги, кесинги, мени да къыйнама. Юйюнг бар эсе, юйюнгю тап», - деди. «Мени юйюм сенсе», - деди Ариужан. «Угъай, жангылган этесе. Мен жашауууу къуаргъа сюеме», - деди ол.

Жюрек кюйюп кюл болуп къалады. Ариужанга анасы: «Къызым, сен кесинг энчи бир дуняса. Мени болницада ишим жашауууу бек

дей эди. Алай эгечине не бла болушурга билмей эди.

Бир жылдан а Ариужан онкологиягъа тюшдю. Врач къарындашына къаны агъарганды, жүреги къыйналгъанданды бу ауруу, жарым жыл къалганды жашаргъа, деди. Жаш ол күн киеуноню ишлеген жерине барды. «Ариужан ёле турады. Ол сенден сора башха адамны кёрюрге суймейди. Ахыр айларын сени бла бирге жашасын», - деди.

Судья: «Алан, сиз шашханмы этгенсиз? Къоюгъуз мени жеримде. Мен жашауууу къуаргъа сюеме», - деп, ачыуланды. Алай жаш аны уялыргъа кюрешиди: «ёле турады ол... Жарым жылдан сора къуаргъа жашауунгу!» - деди. Жокъду мени заманым, эркинсе», - деди судья. «Заманыгъыз бошуна тегюлсюн. Эгечини къалай сатдыгъыз эсе да, алай сатылыгъыз, атылыгъыз сиз да», - деп чыгып кетди ол.

Жарым жылны ичинде бир кере да жарымадыла тиширууну кёлери. Ёлюр сагъаты уа болницада болган кезиунде жетди. Ол узун, бошалмагъан күн эди... Эфендини чакъырдыла. Ол а: «Кимни эсе да кёрюрге термиледи, аны кёрюнюн жан алаллыкъ тюрлюлдю», - деди. Къарындашы мычмай жетди судьягъа. Ол палатагъа киргенлей, жарлы, эшик жанына башын буруп, аны кёрюп ышаргъаны бла жан алганы тенг болдула.

Аскер

Жашны ата-анасына - ыразылык

Яникойдан Газаланы Зарифни жашы Ибрагим бюгюнлюкде Москва областыны Балашиха шахарында күүлук этеди. Командирлери жашны намыслыгынын, адеплигин, аскерчи усталыкка кел салып юйренгенин белгилеп, аны ата-анасына ыразылыкларын билдиреди.

- Мен Ибрагим ант этген кезиуде бөлүмде эдим. Аны командири Алексей Магутин жашны махтаганында, келюм бек кётюрюлгенди, деп билдиргенди бизге «Россеини аскерчилерини ата-аналарыны совети» деген Битеуроссей жамауат организацианы Къабарты-Малкъарда бөлүмюню башчысы Пуланы (Алийланы) Жанна. - Алексей Александрович Ибрагимни атасы Зариф, анасы Лариса быллай намыслы, билимге итинген жашны ёсдюргенлери ючюн ыразылыктын айтханды.

Ибрагим аскерчи болургъа сабийлигинден да суйгенди, аны ючюн ДОСААФ-да окуп, кесин күүлук этуеге хазырлаганды. Жашны сайлауна аппасы Аубекирни жашау жолу да себеплик этген болур. Ол а кеп жылланы право низамны сакълачу органлада бет жарыкы ишлегенди.

- Бюгюнлюкде аскерде күүлук этген жашла барысы да кеслерини граждан борчларын бийик даражада толтурадыла, биз аланы миллеттерине, динлерине кере юлеширге эркин тюрлюбюз. Мен кеп аскер бөлүмде болганма - Хабаровскдан башлап Екатеринбургга дери да. Кавказлы жашлагъа, ыразылык болмаса, бир эрши, тарыгыу сёз эшитмегенме, «дедовщина» деген аман кы-

лык эрте унутулганды, аш-азык бла да бир чырмау жокъду. Шёндю Россеини Сауутланган кючлерини даражасы ёсгенди, аскерде күүлук эту а жаш адамлагъа жашауда уллу жол ачады. Ала право низамны сакълачу органлада ишлерге, аскерде контракт бла күүлук этерге, административ ишге кирирге да боллукъдула, дегенди бизге Жанна Нухаевна.

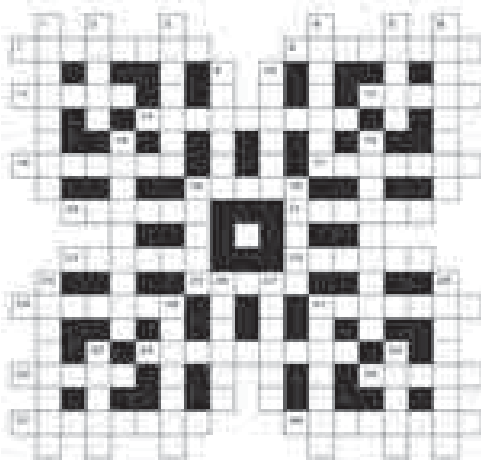
ТИКАЛАНЫ Фатима.

СУРАТДА: Газаланы Зариф жашы Ибрагим бла.

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 7. Бояну бир тюрлюсю. 8. Оразыкны тамыры. 11. Затны мардасын билир ючюн этилген иш. 12. Нартла да жюрюгендиле аллай сауут. 13. Къоянны халкъда жюрюген чам аты. 16. Къатылыккыны бирси жаны. 17. Жолун тас этген. 18. Хансны тёммеги. 20. Сейирлик. 21. Моцартны аты. 22. Гомерни поэмасы. 23. Алманы бир тюрлюсю. 25. Юй хайуаннга къараган адам. 29. Алтын табылган шахар. 31. Эрттегили тишируу ат. 33. Кеп ашагъанны бешиш аты. 35. Сосурукъну тобуклары къарыусуз болгандыла, румлу Ахиллини уа не заты чыдамсыз эди? 36. Карандаш, къалам салычу кюрючек. 37. Тилей келген жарлы адам. 38. Бек сейирлик.

ЁРСИНЕ: 1. Къызгъанлыккыны бирси жаны. 2. Алай күүлгъа, жангыз адамгъа, Дон жанында жашаганнга да айтадыла. 3. Бозаны бир тюрлюсюне деп жарашдырылган зат. 4. Къарачай жанында шахар. 5. Адамны аузуна сыйынган марда. 6. Киши эшитмезча, акъырын барган ушакъ. 9. Нарт эпосда аруу тишируу аты. 10. Биреуге жумушунгу тындырыр ючюн берген сауганг. 14. Уллу спорт эршиуле. 15. Гитче послыкачык. 18. Суйген адамнга биреден айтдыраса аны. 19. Жууукъ. 24. Жаз башында тегерекни саргалтычу гюл. 26. Дюгер Республиканы башха аты. 27. Къолу ачык адам. 28. Ант этуу. 30. Аллаха табынып, кюнде беш кере баш уруучу адам. 31. Аягъы бир затха тийип чырмагъан. 32. Киши тюзеталмагъан, хар кимге башындан келген зат. 34. Терини бир тюрлюсю.

ГАЗЕТНИ 189-чү НОМЕРИНДЕ ЧЫКЪГЪАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ

ЭНИНЕ: 5. Даража. 6. Агитка. 9. Къурау. 10. Балык. 11. Къобуз. 12. Сакъал. 16. Татар. 18. Туннель. 19. Жабалак. 20. Терслик. 21. Бандера. 22. Борах. 25. Къалжа. 30. Жоргъа. 31. Жилик. 32. Берне. 33. Адепли. 34. Игилик.

ЁРСИНЕ: 1. Габара. 2. Мадар. 3. Жарык. 4. Акмола. 7. Къума. 8. Жукъ. 13. Къалауур. 14. Жубуран. 15. Алгебра. 17. Тикирал. 23. Окоп. 24. Алгъада. 26. Аперим. 27. Жинк. 28. Билим. 28. Чирик.

Ыйыкъларга гараскан

15 октябрьден 22 октябрьге дери

Къочхар. Иш кёллююгюгюз бла тухтан жумушгъузга толусунлай бериле билген хунеригиз сизге жетишим келтирликди. Болушлук керек адамлагъа билеклик этерге уялмагъыз.

Тана. Къоркъуулу ишлеге къатышмазгъа кюрешигиз. Жумушларыбызны женгил тамаларыкыбыз деген муратларыгъызны да жулдузла сизге жолну ачык этген заманнга дери кююгюз.

Эгизле. Бу ыйыкъда суймеклик жаны бла жетишимле сакълайдыла. Къатыгъызда адамла бла бир тилли бола билген хунеригизни хайырындан ишигиз да женгил кюраллыкды.

Айырычабакъ. Бу кюнледе финансла жаны бла кюуанырыксыз. Багъалы зат сатып алыргъа умут этип тура эсегиз, бу кезиуде аны кюлугъузга тюрюрге кюрешигиз.

Аслан. Бу ыйыкъда имиджигизни тюрлендирик башлагъыз. Тыш сифатыгъыз аруирак болганы бла бирге ишигизде да жангы бийикликке ачыллыкдыла. Бютюнда тиширулагъа.

Къыз. Ыйыккыны ахырында магъаналы жумушланы тындырыргъа итинмегиз. Жулдузла сизни жолугъузну бир кезиучюкге жабып турадыла. Аны себелли бу кюнлени солугъа бла ырахатлыкка жоралагъыз.

Базман. Кёллююгюгюз жарыккынын тас этмегиз, ыразы болмагъаныгъызны да билдирмезге кюрешигиз. Ишигизде адамла бла да келишип тургъуз ансы, коллегаларыгъыз бла арагъыз ахырда бузулуп къалыргъа кюркюу барды.

Акъырап. Бу кюнледе жангызлыкка тургъуа кюрешигиз. Хау, жууукларыгъыз, тенглеригиз бла тубешмей туралмазсыз, алай дагыда ишигизде, юйюгюзде да кесигизге жалаанда кесигиз болушаллыксыз.

Мараучу. Хар затха жангы кёз къарам бла багъа бичерге заман жетгенди. Эсигизни жыйып бусагъатда бек магъаналы жумушну кюлгъа алыгъыз, хар ишни да бирден тамаларгъа кюрешмей.

Текемюйюз. Бир кезиучюкге сабий заманыгъызга къайтыргъа кюрешигиз. Жарык кёз къарам бу ыйыкъда болушлукчугъузду. Бирде аллай сейир тюрленюню хайыры уллу болады, бусагъатда, ийнаныгъыз, ол сизге бек керекди.

Суукъуй. Бизнес жолла ачыллыкдыла. Кёню, борчланы беруу, командировкала бла байламлы жумушла хайыры эсеплеге жетерикдиле. Ишге кёбюрек заман кюраргыра да кюркмагъыз, аны файдасы боллукъду.

Чабакъла. Муратланы дунясындан ычынып, кертти жашауу юсюнден сакъш этерге заман жетгенди. Хау, бу ыйыкъда жетишимле кеслерине ийнанган, къаруулу адамланы сакълайдыла.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь)
МОКЪЛАНЫ Зукура (культура бөлүмю таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика бөлүмю таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кюруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 33

Номерге графикке кере
19.00 сагъатда кюл салынады.
20.00 сагъатда кюл салынганда.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫКЪАРГЪАНЛА:

Холаланы Марзят-дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары;
Бийчеккуланы Жаннета - (1, 2, 3, 4-чю бетле), Геляяны Валентина - (5, 6, 7, 8-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ №1599
Багъасы 10 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспек, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru